

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.III.21.216/2015/7.szám

A Kúria a dr. Nagy Imre ügyvéd által képviselt I.r. és II.r. felpereseknek a dr. Szalainé dr. Szántai Katalin ügyvéd által képviselt és a dr. Kocsisné dr. Gyuris Ilona ügyvéd által képviselt II.r. alperesek ellen kártérítés megfizetése iránt a Kecskeméti Törvényszék előtt 5.P.21.841/2012. szám alatt folyamatban volt és másodfokon a Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.116/2015/4. számú közbenső ítéletével befejezett perében a jogerős közbenső ítélet ellen az I.r. alperes által 64. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős közbenső ítéletet hatályon kívül helyezi és a Kecskeméti Törvényszék 5.P.21.841/2012/52. számú közbenső ítéletét megváltoztatja, az I.r. alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasítja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 nap alatt fizessenek meg az I.r. alperesnek 60.000 (hatvanezer) forint együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget, míg a 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési és 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

Ez ellen a részítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I.r. felperes apja, a II.r. felperes férje, M.S. 2008. szeptember 8-án halt meg a Kórházban. Halála előtt több évvel idült alkoholfogyasztás talaján kialakult májkárosodást, toxikus eredetű szellemi leépülést és szívizom károsodást diagnosztizáltak nála. A beteg a halálát megelőzően, 2008. szeptember 5-én került az I.r. alperes kórház sürgősségi osztályára a bal csuklóján és alkarja

tájékan érzékelt fájdalom, illetőleg a neurológiai szakvizsgálat alapján történő kivizsgálási javaslat alapján. A három napi kezelés után bekövetkezett halálának oka a boncolási jegyzőkönyv szerint szepszis volt.

A felperesek a keresetükben a vagyoni és nem vagyoni káruk megtérítésére kérték az I.r. alperes kötelezését. Keresetüket arra alapították, hogy a kórház a hozzátartozójuk ellátása terén nem az elvárható gondosságot tanúsította és emiatt a beteg gyógyulási esélye folyamatosan csökkent, illetve a helyes diagnózis hiánya, továbbá a későn kezdett antibiotikumos terápia a hozzátartozójukat az életben maradás esélyétől fosztotta meg. A II.r. alperessel szemben annak megállapítását kérték, hogy mint az I.r. alperes felelősségbiztosítójának a kockázat viselése fennáll.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Az I.r. alperes azzal védekezett, hogy mulasztást nem követett el, a beteg halála pedig a gyógykezeléstől függetlenül is bekövetkezett volna.

A II.r. alperes arra hivatkozott, hogy közvetlenül a felperesek részére a felelősségbiztosítási szerződés alapján nem kötelezhető kártérítésre, egyebekben pedig csatlakozott az I.r. alperes által kifejtettekhez.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a keresetet elutasította azzal az indokolással, hogy a csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 28. §-ában rögzített, a hitelezői igények bejelentésére nyitva álló jogvesztő határidőt a felperesek elmulasztották.

A felperesek fellebbezése folytán eljáró Szegedi Ítéltábla a Pf.III.20.341/2012/6. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot új eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította. A végzés indokolásában a másodfokú bíróság kiemelte, hogy a Cstv. 37. §-ának (3) bekezdése kizárólag a hitelezői igény bejelentésére nyitva álló egyéves határidő elmulasztása esetére határozza meg a jogvesztést, a regisztrációs díj befizetésének elmaradásához ilyen jogkövetkezményt nem fűz. A hitelezői igény bejelentése a 2009. szeptember 10. napján kelt és a felszámolóhoz szeptember 14. napján érkezett levélben megtörtént, így a felperesek alanyi joga nem szűnt meg. A felperesek nem tagadták, hogy a regisztrációs díjat nem fizették be, ez a másodfokú bíróság szerint azzal a kockázattal jár, hogy a felperesek a felszámolási eljárás során hitelezőként nem kerülhetnek nyilvántartásba vételre és a felszámolási vagyonból kielégítésben nem részesülhetnek. Miután a jogszabály a regisztrációs díj befizetésére nem jelöl meg határidőt, ezért a befizetés a felszámolási zárómérleg előterjesztéséig pótolható. Mindezekre tekintettel a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak az I.r. alperessel szemben előterjesztett kereset

jogalapját és összecszerűségét érdemben kell vizsgálnia és a II.r. alperessel szemben előterjesztett kereset tekintetében abban kell állást foglalnia, hogy a II.r. alperes az I.r. alperessel jogviszonyban áll-e, illetőleg a Pp. 123. §-ában foglalt megállapítási kereset feltételei fennállnak-e.

Az újabb eljárásban hozott közbenső ítéletében az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az „I.r. alperes kártérítési felelőssége az I. és II.r. felperesek felé fennáll”. A beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy M.S. 2008. szeptember 5-i kórházi felvétele indokolt volt és már a felvétel napján széles spektrumú antibiotikumos kezelést kellett volna kapnia, mert nála a laboratóriumi leletek alapján súlyos szisztémás gyulladás állt fenn. A szakvélemény hiányosságokat észlelt a beteg állapotának felmérése, követése és monitorozása terén, továbbá a dokumentáció vezetésével kapcsolatban, és ezek a hibák megakadályozták a helyes diagnózis, a hozzá kapcsolódó terápiás terv felállítását. A sürgősségi osztály kezelőorvosa helyes diagnózis állított fel, azonban a későbbiek során az ellenőrző vizsgálatok megfelelően nem történtek meg és a fulladásos panaszok megjelenésekor elmaradt a mellkasröntgen is. A nem megfelelő időben megkezdett helyes kezelés nem a gyógyulástól, hanem a gyógyulás esélyétől fosztotta meg a beteget, amely a kártérítési felelősséget megalapozza. Kimentése érdekében az I.r. alperesnek azt kellett volna bizonyítania, hogy a betegnek megfelelő kezelés mellett sem lett volna esélye a gyógyulásra.

Az I.r. alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság a közbenső ítéletében az elsőfokú közbenső ítéletet helyben hagyta azzal a szövegezéssel, hogy „az I.r. alperes teljes kártérítési felelősséggel tartozik néhai M.S. gyógyulási, életben maradási esélyeinek a kezelése során történt mulasztások miatti elvesztésével okozati összefüggésben az I. és II.r. felpereseket ért károkért”. A másodfokú bíróság indokolása szerint az igazságügyi orvosszakértői vélemény bizonyította az I.r. alperes mulasztásait. A gyógyulási esély elvétele körében nem a biztos gyógyulás bizonyítását várja el a bírói gyakorlat az egészségügyi intézménnyel szemben álló peres féltől, hanem a gyógyulási esély elméleti elvesztésének, csökkenésének a bizonyítását is elegendőnek tartja. Ez az adott esetben bizonyított volt, ezzel szemben pedig az I.r. alperesnek nem sikerült bizonyítania, hogy a felperesek hozzátartozójának halála a megfelelő vizsgálatok elvégzése és az időben megkezdett, helyes antibiotikum terápia esetén is bekövetkezett volna, attól teljesen független lenne. Ennek bizonyíthatatlansága miatt az I.r. alperest teljes kártérítési felelősség terheli a gyógyulási, életben maradási esély elvesztésével a beteg hozzátartozóinak okozott károkért.

Az I.r. alperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős

közbenső ítélet hatályon kívül helyezése mellett a kereseti kérelmet elutasító, másodlagosan az „ügyben eljáró bíróságot” új eljárásra és új határozat hozatalára utasító döntés meghozatalát kérte. Az I.r. alperes szerint az eljáró bíróságok a vonatkozó anyagi és eljárásjogi szabályokat nem helyesen alkalmazták és nem tettek eleget a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglaltaknak sem. Az I.r. alperes hivatkozott arra, hogy a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzése ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmét a Kúria hivatalból elutasította, ezért az abban foglaltak érdemben történő elbírálását kéri. A Kecskeméti Törvényszék és a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégium Felszámolási Csoportja egységesen foglaltak állást abban a kérdésben, hogy a felperesek a felszámolási eljárásbeli igényérvényesítési rendet elmulasztották, a jogvesztés a II.r. alperessel szemben is megállapítható. Jogszabálysértő az I.r. alperes szerint, hogy a bíróság a jogalapról szóló közbenső ítéletében nem rendelkezett a II.r. alperessel szembeni kereseti kérelemről. A jogerős ítélet indokolásában téves az a megállapítás, hogy a felpereseknél jogvesztés nem állt be és van keresetösségi joguk az I.r. alperessel szemben előterjesztett kereset kapcsán. A hatályon kívül helyező végzés indokolásában hivatkozott eseti döntés a jelen ügyre nem alkalmazható, mert teljesen más tényálláson alapul. A jogvesztés kérdésében releváns a BH 2001.240., a BH 2008.159. és a BH 2003.81. számú jogesetben kifejtett indokolás. Az I.r. alperes szerint kártérítési felelősségét a bíróság a Ptk. 318. §-ának (1) bekezdése, 339. §-ának (1) bekezdése és a 348. §-ának (1) bekezdése megsértésével állapította meg. A felülvizsgálati kérelem szerint amennyiben az életben maradás esélye minden kétséget kizáróan nem állapítható meg, akkor gyógyulási esélyről sem lehet beszélni. Az I.r. alperes esetleges mulasztása nem áll okozati összefüggésben Markó Sándor halálával. Nem bizonyított, hogy a korábban kezdett antibiotikumos kezelés esetén a beteg minden kétséget kizáróan megmenthető lett volna, a májelégtelenség pedig kontraindikálta az antibiotikumos terápiát. Nem csak akutan kialakult, hanem krónikusan fennálló gyulladásai is voltak a betegnek, életben maradási, illetőleg gyógyulási esélye nem volt. Iratellenes az a megállapítás, hogy a lázlap 7-éről és 8-áról nem áll rendelkezésre.

A felperesek felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős közbenső ítélet hatályban tartására irányult. Utaltak arra, hogy igényüket a felszámolási eljárásban a törvényes határidőn belül bejelentették. A bejelentett és regisztrált igény között különbség van. A felperesek nem kívántak a felszámolási eljárásban féllé válni, a regisztrációs díjat ezért nem fizették be. A felperesek szerint az I.r. alperes tévesen értelmezte a beteg gyógyulási, életben maradási esélyével kapcsolatos orvosi szófordulatokat és alaptalanul állította, hogy M.S. mája leállt, a másodfokú eljárásban csatolt lázlap validálása pedig megkérdőjelezhető. A II.r. alperessel szemben előterjesztett megállapítási kereset

feltételei fennállnak, mert a marasztalás nem kérhető.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős közbenső ítélet az I.r. alperes felülvizsgálati kérelmében megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.

A jogerős közbenső ítéletben a bíróság kizárólag az I.r. alperessel szemben előterjesztett keresetről, illetőleg annak jogalapjáról döntött, ezért jogerős döntés hiányában a II.r. alperessel szemben előterjesztett kereset a felülvizsgálati eljárásban nem volt vizsgálható. A II.r. alperessel szemben előterjesztett keresetről való döntés hiányát az I.r. alperes nem sérelmezheti, a felperesek felülvizsgálati ellenkérelme pedig, még döntés esetén sem pótolná a felülvizsgálati kérelmet, ezért erről az elsőfokú bíróságnak kell majd határoznia. A felperesek az I.r. alperessel szemben a kártérítés iránti keresetüket 2009. május 6-án terjesztették elő. A 2009. augusztus 28-i alperesi jogutódlást megelőzően, 2009. augusztus 3-án kezdődött a felszámolás a Kórház ellen. Nem vitatott tény, hogy a felperesek hitelezői igényüket a törvényes határidőn belül bejelentették, azonban a regisztrációs díjat nem fizették be. Az I.r. alperes az elsőfokú ítéletet korábban hatályon kívül helyező végzés meghozatalát követően is fenntartotta azt a jogi álláspontját, hogy a regisztrációs díj befizetésének hiánya miatt a felperesek a kárigényüket vele szemben nem érvényesíthetik. Az újabb eljárásban a bíróságok a végzés indokolására tekintettel az I.r. alperesnek ezt a védekezését nem érintették, ám az abban foglalt álláspontot magukévá tették, ezért a jogerős közbenső ítélet elleni felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának elsődlegesen azt kellett vizsgálnia, hogy a felpereseknek van-e igényérvényesítési joga.

A Cstv. 38. §-ának (2) bekezdése értelmében a felszámolás kezdő időpontja előtt indított peres eljárás a korábban eljáró bíróság előtt folytatódik, a peres eljárás azonban a hitelezőt nem mentesíti a Cstv. 28. §-a (2) bekezdésének f) pontjában és a 46. §-a (7) bekezdésében foglalt kötelezettségek teljesítése alól. Ebből következően a hitelezői követelést az előírt határidőben be kell jelenteni és az előírt mértékű nyilvántartásba vételi díjat be kell fizetni. A Cstv. 37. §-ának (3) bekezdése az igénybejelentési határidőről állapítja meg, hogy az jogvesztő és e körben külön nem utal a regisztrációs díjra, ebből azonban a másodfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzés indokolásában téves következtetést vont le. A Kúria több döntésében is kifejtette, hogy bár a Cstv. nem állapít meg külön határidőt a nyilvántartásba vételi díj befizetésére, azonban a Cstv. 46. §-ának (7) bekezdése egyértelműen úgy fogalmaz, hogy a nyilvántartásba vételhez elengedhetetlen a nyilvántartásba vételi díj befizetése és ennek a felszámoló részére

történő igazolása. Amennyiben a hitelező ilyen minőségben a felszámolási eljárásban részt akar venni, a nyilvántartásba vételi díjat is az igénybejelentésre nyitva álló határidőn belül kell befizetnie. Ha e határidőn belül nem fizeti be, nem válik a felszámolási eljárásban figyelembe vehető hitelezővé, a jogvesztésnek pedig az a következménye, hogy a jogosultnak nem csupán az igény érvényesítésére, kikényszerítésére szűnik meg a lehetősége, hanem elenyészik maga az igény is, ezért a keresetet a bíróságnak el kell utasítania. Az igény érvényesíthetősége megszűnését a jogosult csak azzal kerülheti el, ha a jogvesztő határidőn belül hitelezővé válik, ez azonban a két együttes feltétel egyikének, a nyilvántartásba vételi díj megfizetésének hiányában nem állapítható meg. Az I.r. alperes ezért a felülvizsgálati kérelmében helyesen hivatkozott arra, hogy a felperesek a felszámolási eljárásbeli igényérvényesítési rendet megsértették és emiatt a kereset elutasításának van helye, a kereset érdemi elbírálásával kapcsolatban a felülvizsgálati kérelemben kifejtetteket emiatt a Kúriának már vizsgálnia nem kellett. A keresetet a bíróság nem csak akkor utasíthatja el, ha a felpereseket az érvényesített jog eleve már a kereset benyújtásakor sem illette meg, hanem akkor is, ha keresetösségi joguk a per folyamán szűnik meg, mint ahogyan az adott esetben történt.

Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős közbenső ítéletet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül meghozott részítéletével [Pp. 213. § (2) bekezdés] a Pp. 275. §-ának (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét megváltoztatta és az I.r. alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasította.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a másodfokú és a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felpereseket az I.r. alperes másodfokú és felülvizsgálati költségének a megfizetésére, míg a le nem rótt fellebbezési és felülvizsgálati illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdésén és 14. §-án alapul.

Budapest, 2016. január 27.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Udvary Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Almásy Mária s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági ügyintéző
HM